

Hovedtall fra NVE sin leverandørskifteundersøkelse 4. kvartal 2013

I fjerde kvartal 2013 var det en økning i antall leverandørskifter for husholdningskunder. Antall husholdningskunder på leveringsplikt gikk ned. Dette skyldes blant annet at BKK i november 2013 auksjonerte ut sine leveringsplikt-kunder.

NVE har siden 1997 gjennomført kvartalsvise undersøkelser av leverandørskifter og kraftleverandørers markedsdominans i sluttbrukermarkedet for kraft, og undersøkelsene bidrar til NVE sitt arbeid med å følge med på om sluttbrukermarkedet for elektrisitet fungerer tilfredsstillende.

Leverandørskifter

Midlertidige tall viser at det ble foretatt 116 700 leverandørskifter blant norske husholdninger i fjerde kvartal 2013.¹ Dette er en økning på omtrent 30 prosent sammenlignet med samme kvartal i 2012. De midlertidige tallene viser videre at det ble foretatt 10 000 leverandørskifter blant næringskunder i tredje kvartal 2013.

Tabell 1: Antall leverandørskifter per år og kvartal for husholdningskunder. Kilde: NVE

Husholdningskunder	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal	51 900	80 000	90 300	90 600	94 900
2. kvartal	44 900	51 200	50 000	69 700	87 300
3. kvartal	44 600	45 400	53 600	84 300	87 900
4. kvartal	53 700	66 800	83 100	87 600	116 700

Tabell 2: Antall leverandørskifter per år og kvartal for næringskunder. Kilde: NVE.

Næringskunder	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal	8 300	9 700	13 200	15 400	18 000
2. kvartal	5 000	4 400	7 000	6 000	10 400
3. kvartal	2 700	4 400	7 000	5 200	10 300
4. kvartal	3 800	5 300	7 600	6 500	10 000

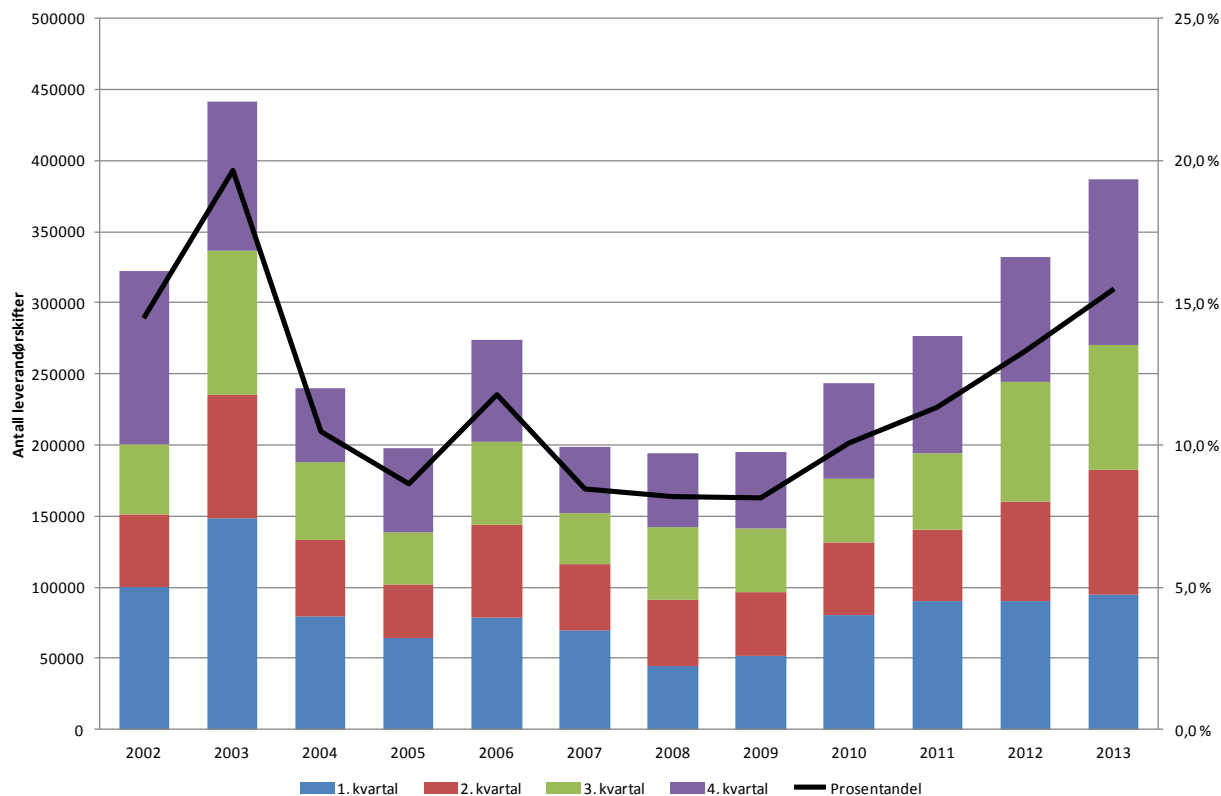
Antall leverandørskifter kan være en indikator for graden av konkurranse i sluttbrukermarkedet for kraft. I henhold til økonomisk teori vil man i et velfungerende kraftmarked med aktive og velinformerte forbrukere, ha forbrukere som velger de mest konkurransedyktige kraftleverandørene og strømvaktene. Dette vil bidra til god konkurranse i markedet, og bidra til å holde kraftleverandørenes marginer lave.

Det er verdt å merke seg at dette er tall som viser antall leverandørskifter, ikke antall forbrukere som skifter leverandør. Det betyr at dersom en forbruker bytter leverandør, og deretter bytter tilbake til sin forrige leverandør etter kort tid, telles dette som to leverandørskifter. Antallet forbrukere som har byttet leverandør kan dermed være langt lavere enn leverandørskiftetallene indikerer.

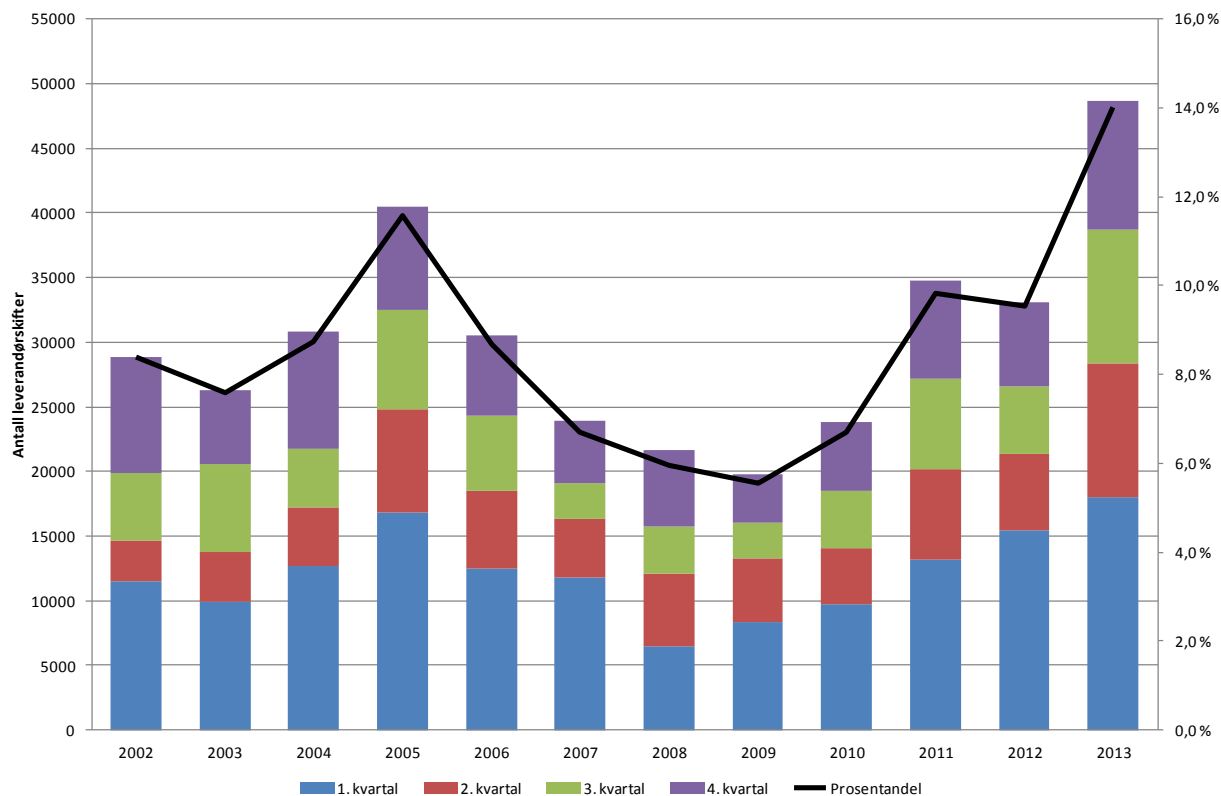
Norge var tidlig ute med å åpne opp for at sluttbrukere fritt kan velge kraftleverandør, og har i dag en relativt høy andel leverandørskifter sammenlignet med andre land i Europa. Figur 1 og 2 viser utviklingen i antall leverandørskifter fra 2002 og frem til i dag for henholdsvis husholdningskunder og næringskunder. Den kraftige veksten i antall leverandørskifter ved årsskiftet 2002/2003 sammenfalt med en periode med svært høye kraftpriser. Det er imidlertid ikke bare høye priser som påvirker forbrukerne til å skifte kraftleverandør. I 2012 var det et høyt antall leverandørskifter sammenlignet med tidligere år, til tross for svært lave gjennomsnittspriser for kraft dette året. Antallet leverandørskifter for husholdninger har økt siden 2008.

¹ Justeringsfaktor er basert på antall husholdningskunder og næringskunder i 2012. Når NVE i september 2014 mottar nye tall for totalt antall husholdnings- og næringskunder i 2013, vil leverandørskiftetallene justeres i henhold til korrekt antall husholdningskunder og næringskunder.

Figur 1: Antall leverandørskifter per år og kvartal for husholdningskunder og årlige leverandørbytter for husholdningskunder i prosent. Kilde: NVE.

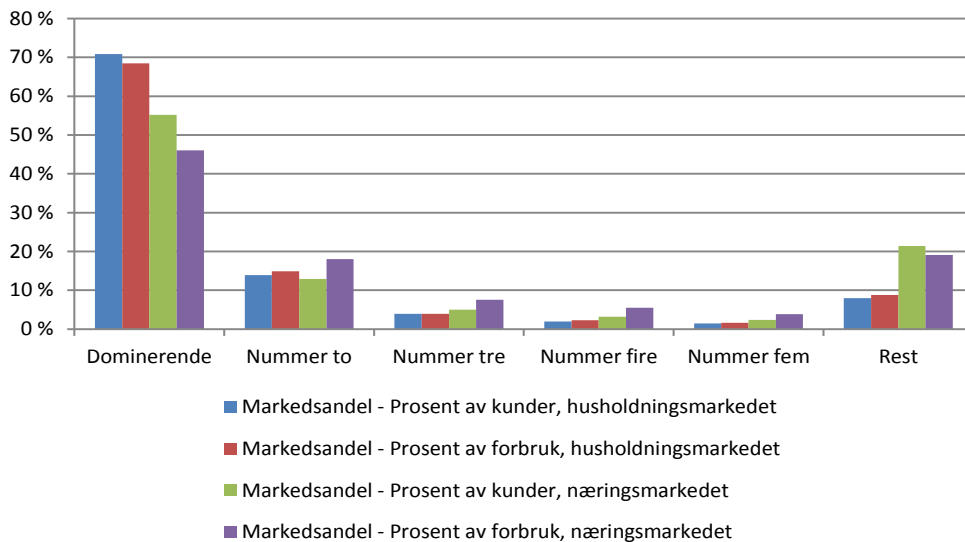
Figur 2: Antall leverandørskifter per år og kvartal for næringskunder og årlige leverandørbytter for næringskunder i prosent. Kilde: NVE.

Markedsandeler

Innrapportering for fjerde kvartal 2013 viser at den dominerende leverandøren i hvert nettområde i snitt har omtrent 71 % av husholdningskundene, mens den dominerende leverandøren i næringsmarkedet i gjennomsnitt har 55 % av næringskundene i nettområdet. For både husholdningsmarkedet og næringsmarkedet er dette tilnærmet uendret fra forrige kvartal. Den dominerende leverandøren i hvert nettområde omsetter i snitt omtrent 68 % av husholdningskundernes kraftvolum, og omtrent 46 % av næringskundernes kraftvolum.

Figur 3: Gjennomsnittlig markedsandel for de fem dominerende leverandørene i fjerde kvartal 2013. Kilde: NVE

Priser

Husholdningskunder med kontrakter tilknyttet spotprisen har hatt noe høyere priser dette kvartalet sammenlignet med tilsvarende kvartal i fjor. Gjennomsnittsprisene for spotpriskontrakter i de tre sydligste elspotområdene var jevne i tredje kvartal 2013, og varierte mellom 39,0 og 39,3 øre/kWh.² Dette var mellom 1,9 og 2,6 øre/kWh høyere enn i tilsvarende kvartal i fjor. Kunder med spotpriskontrakt i elspotområdet Midt-Norge (NO3) hadde en noe høyere gjennomsnittspris i årets fjerde kvartal enn i de tre sydligste elspotområdene, med 41,2 øre/kWh. Dette var 4,1 øre/kWh høyere enn for tilsvarende kvartal i fjor. Gjennomsnittsprisen i elspotområdet Nord-Norge (NO4) var på 32,9 øre/kWh, noe som var 3,4 øre/kWh høyere enn for fjerde kvartal 2012. De oppgitte prisene er inkl. mva. og et påslag på 3,1 øre/kWh, bortsett fra i elspotområdet Nord-Norge, hvor prisen er oppgitt ekskl. mva. og inkludert et påslag på 2,5 øre/kWh. Det inkluderte påslaget er beregnet av NVE, og skal representere et gjennomsnittlig påslag på spotpriskontrakter tilbudt i markedet. Påslaget brukt for kontrakter i elspotområdet Nord-Norge er lavere fordi husholdningskunder i Nordland, Troms og Finnmark har fritak fra merverdiavgift på strøm. I fjerde kvartal 2013 var gjennomsnittsprisen på standardvariabelkontrakt 42,2 øre/kWh, noe som var 11 øre/kWh høyere enn hva gjennomsnittsprisen på denne kontrakttypen var i fjerde kvartal 2012.³

Tabell 3: Gjennomsnittlige priser (øre/kWh) på kraftkontrakter. Kilder: Nord Pool Spot, Konkurransetilsynet og NVE.

	Standard variabel kontrakt	Elspotområdet Øst-Norge (NO1)	Elspotområdet Sørvest-Norge (NO2)	Elspotområdet Midt-Norge (NO3)	Elspotområdet Nord-Norge (NO4)	Elspotområdet Vest-Norge (NO5)
4. kv. 2013	42,2	39,3	39,0	41,2	32,9	39,2
3. kv. 2013	38,9	36,6	36,5	40,6	32,0	36,5
4. kv. 2012	31,3	36,7	37,2	37,2	29,5	36,6

² Gjennomsnittsprisene er gjennomsnittet av elspotprisen i hvert elspotområde, pluss mva. og påslag.

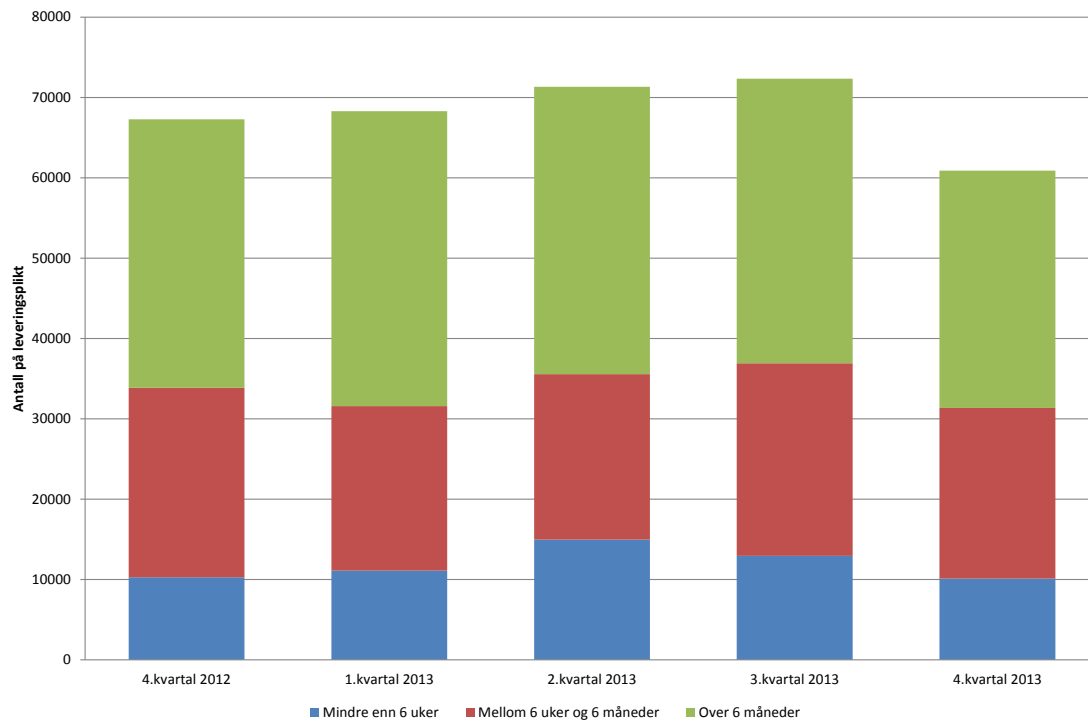
³ Prisene for standardvariabelkontrakt er et gjennomsnitt av et utvalg standardvariabelkontrakter tilbudt i over ti kommuner på Konkurransetilsynets hjemmeside.

Leveringsplikt

På bakgrunn av nettselskap som deltar i NVE sin undersøkelse har NVE beregnet at tallet på husholdningskunder som mottar strøm på leveringsplikt gikk ned med omtrent 11 500 husholdningskunder fra tredje til fjerde kvartal 2013. Undersøkelsen viser at omtrent 60 800 husholdningskunder mottok strøm på leveringsplikt i fjerde kvartal 2013.

Antall næringskunder som mottar strøm på leveringsplikt var i fjerde kvartal 2013 på omtrent 10 200 næringskunder, noe som er en reduksjon på om lag 500 kunder sammenlignet med det foregående kvartalet.

Figur 4: Antall husholdningskunder på leveringsplikt. Kilde: NVE

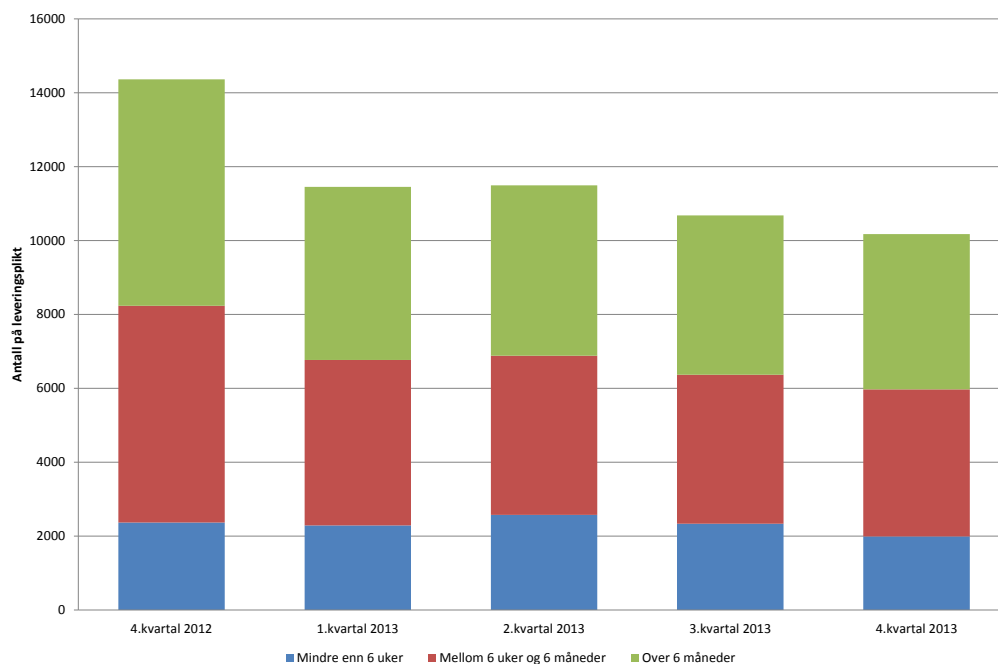
Tabell 4: Andel husholdningskunder på leveringsplikt ved utgangen av hvert kvartal. Kilde: NVE

Husholdningskunder	Andel kunder (antall abonnenter)	Andel forbruk (volum)
4.kvartal 2012	2,7 %	2,5 %
1.kvartal 2013	2,7 %	2,3 %
2.kvartal 2013	2,7 %	2,2 %
3.kvartal 2013	2,9 %	2,5 %
4.kvartal 2013	2,4 %	1,9 %

Tabell 4: Andel næringskunder på leveringsplikt ved utgangen av hvert kvartal. Kilde: NVE

Næringskunder	Andel kunder (antall abonnenter)	Andel forbruk (volum)
4.kvartal 2012	4,5 %	1,4 %
1.kvartal 2013	3,8 %	1,2 %
2.kvartal 2013	3,7 %	1,2 %
3.kvartal 2013	3,8 %	1,1 %
4.kvartal 2013	3,5 %	1,6 %

Figur 5: Antall næringskunder på leveringsplikt. Kilde NVE

Pilotprosjekt – auksjon

Som et pilotprosjekt fikk BKK i 2013 tillatelse til å auksjonere bort alle sine kunder på leveringsplikt. Kraftleverandøren med det beste budet i auksjonen overtok alle BKKs kunder på leveringsplikt per 18. november 2013.⁴ I alt utgjorde dette ca. 8 500 kunder. Denne overføringen av kunder forklarer mye av økningen i antall leverandørskifter og reduksjonen i antall kunder på leveringsplikt for husholdninger i fjerde kvartal 2013.

Litt om undersøkelsen

Som et ledd i arbeidet med å undersøke om sluttbrukermarkedet fungerer tilfredsstillende, har NVE siden 1997 gjort kvartalsvise undersøkelser om leverandørskifter blant kunder i sluttbrukermarkedet. Fra 1999 ble undersøkelsen utvidet fra å omfatte husholdningskunder til også å inkludere næringskunder. I fjerde kvartal 2013 deltok 44 av de største nettselskapene med distribusjonsnett i Norge i undersøkelsen.⁵ De 44 nettselskapene omfatter i fjerde kvartal 2013 omtrent 90 prosent av husholdningsmarkedet og omtrent 94 prosent av næringsmarkedet. De innsamlede tallene for leverandørskifter skaleres opp i henhold til det totale antall husholdnings- og næringskunder for å bedre representere hele sluttbrukermarkedet. Tallet på abonnement for husholdningskunder og hytter/fritidsboliger er beregnet til å være om lag 2 497 000. Totalt antall næringskunder er beregnet å være om lag 347 100.⁶

⁴ Budene tilsvarte prisen kraftleverandørene forpliktet seg til å tilby kundene på leveringsplikt de første 12 månedene. Laveste bud vant.

⁵ Utvalget er per i dag fra de 44 største nettområdene i Norge. Utvalget trenger ikke være statistisk representativt. Utvalget er basert på at mindre nettselskap har avgrensede ressurser til å drive denne type rapportering. Dersom det er slik at kunder i mindre nettområde er mer lojale mot en lokal leverandør, vil de skalerte tallene i undersøkelsen gi for høye estimat på antall leverandørskifter, men dersom det motsatte er tilfelle vil estimatene bli for lave.

⁶ Tallene for totalt antall husholdningskunder og næringskunder er fra 2012, og disse tallene vil bli oppdaterte med tall fra 2013 i tredje kvartal 2014. Dette vil påvirke tallene for leverandørskifter tilbake i tid. Merk at tallene også kan endre seg som følge av oppdateringer fra nettselskapene.